

3-4. oktobra 2023. godine, Varšava, Poljska

**Dobre prakse u nadzoru
nad obavljanjem revizije
i izvršenju: Uvid u rad
Poljske agencije za nadzor
nad obavljanjem revizije**

CFRR»
**Centre for Financial
Reporting Reform**

Centar za reform finansijskog izveštavanja (CFRR),
Globalna praksa upravljanja,
Region Evrope i centralne Azije, Svetska banka
Adresa: Praterstrasse 31, 1020 Beč, Austrija
Web: www.worldbank.org/cfrr
Email: cfrr@worldbank.org
Tel: +43-1-217-0700

Dobre prakse u nadzoru i sprovođenju revizije: Uvid u nadzor Poljske agencije za nadzor nad sprovođenjem revizije

3-4. oktobra 2023. godine, Warsaw Marriott Hotel, Varšava, Poljska

PREDGOVOR

Program reforme računovodstva i institucionalnog jačanja za mala i srednja preduzeća Put u Evropu (REPARIS za MSP) ima za cilj da podrži: (i) dalje poboljšanje pristupa MSP na Zapadnom Balkanu uslugama profesionalnog računovodstva i finansijskog upravljanja i (ii) usklađivanje okvira korporativnog finansijskog izveštavanja zemalja Zapadnog Balkana sa relevantnim direktivama i propisima Evropske unije (EU). Korisnici projekta su zemlje Zapadnog Balkana: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crna Gora, Severna Makedonija i Srbija.

REPARIS za MSP nadovezuje se na napredak postignut u okviru završenog EU-REPARIS Programa (2015-2019). Program sprovodi **Centar za reformu finansijskog izveštavanja (CFRR) Svetske banke**, sa sedištem u Beču, Austrija, u bliskoj saradnji sa kancelarijama Svetske banke u zemljama korisnicama. Projektna aktivnosti uključuju obuku, događaje učenja, tehničku pomoć koja se pruža javni službenicima, regulatorima, računovođama, revizorima, profesionalnim računovodstvenim organizacijama, organizacijama za podršku poslovanju i privrednim komorama. Glavne komponente projekta su:

- (A) Podrška razvoju i sprovođenju održivih programa obrazovanja i obuke.
- (B) Podrška transponovanju i usklađivanju nacionalnih zakonskih okvira i praksi u finansijskom izveštavanju i reviziji sa zahtevima EU.
- (C) Podrška regionalnom pristupu implementaciji završenih reformi u oblasti računovodstva i revizije.
- (D) Procena okruženja računovodstvenih savetodavnih usluga i računovodstvenih i revizorskih izveštaja o poštovanju standarda i kodeksa.
- (E) Implementacija komunikacionog plana.

CILJ

Cilj ovog događaja za razmenu znanja je učenje iz iskustva Poljske u vezi sa primenom sistema javnog nadzora i obezbeđenja kvaliteta, u skladu sa odredbama EU (Direktiva 2006/43/EC¹ i EU Regulatorna br. 537/2014²). Učesnici će takođe imati priliku da razumeju kako su ključne odredbe Direktive 2013/34/EC³ prenete u poljsko zakonodavstvo.

Događaj se organizuje kao deo aktivnosti koje podržavaju Komponente B i C Programa REPARIS za MSP.

FORMAT I ORGANIZACIJE KOJE ĆE PODELITI SVOJE ISKUSTVO

Događaj razmene znanja organizovan je u saradnji sa poljskom Agencijom za nadzor nad obavljanjem revizije i uključuje doprinose drugih ključnih institucija poljskog sistema za nadzor revizije, uključujući:

- **Poljsku agenciju za nadzor nad obavljanjem revizije** (*Polska Agencja Nadzoru Audytowego*–PANA).⁴ PANA je počela sa radom 2020. godine kao pravni sledbenik Odbora za nadzor revizije, koji je prestao sa radom 31. decembra 2019. godine. Posluje na osnovu Zakona o zakonskim revizorima i Statuta. PANA je pravno lice u javnom sektoru koje je deo sektora javnih finansija, ali se finansira putem obaveznih nameta revizorskim firmama. PANA je nezavisno telo za javni nadzor i čine je predsednik i Savet kao tela za donošenje odluka. PANA vrši javni nadzor nad: (i) obavljanjem profesije zakonskog revizora; (ii) poslovanjem revizorskih firmi; (iii) poslovanjem Poljske komore zakonskih revizora, uključujući unose u registar; (iv) poslovanjem revizorskih firmi odobrenih u državi članici koja nije Poljska i upisane su na listu revizorskih firmi; (v) poslovanjem subjekata upisanih na listu revizorskih subjekata treće zemlje. PANA je članica Međunarodnog foruma nezavisnih regulatora revizije (IFIAR) i Komiteta evropskih tela za nadzor revizije (CEAOB).
- **Ministarstvo finansija Poljske**.⁵ Pored svoje glavne regulatorne uloge u računovodstvu, finansijskom izveštavanju i reviziji u skladu sa pravnom tekovinom EU, Ministarstvo finansija nadgleda rad PANA i odobrava njen statut, definišući unutrašnju organizaciju PANA uzimajući u obzir obim njenih zadataka i potrebu za efikasnom i delotvornom implementacijom. Ministarstvo finansija imenuje i smenjuje predsednika, zamenika predsednika i članove Saveta PANA, odobrava revidirane godišnje finansijske izveštaje, prima pritužbe u vezi sa radom PANA i određuje naknadu za nadzor koju revizorske firme plaćaju PANA.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02006L0043-20230105>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0537-20140616>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013L0034-20230105>

⁴ <https://pana.gov.pl/>

⁵ <https://www.gov.pl/web/finance>

- **Poljska komora zakonskih revizora** (*Polska Izba Biegłych Rewidentów*–PIBR).⁶ PIBR je profesionalno samoupravno telo koje okuplja sve zakonske revizore u Poljskoj, osnovano 1992. godine. Mandat PIBR uključuje sledeće: (i) Narodna skupština zakonskih revizora, (ii) Nacionalni savet zakonskih revizora, (iii) Nacionalni odbor za reviziju, (iv) Nacionalni disciplinski sud i (v) Nacionalni predstavnici u disciplinskim postupcima. Na osnovu člana 25 Zakona o zakonskim revizorima, glavni zadaci PIBR su: (i) zastupanje članova i zaštita njihovih profesionalnih interesa, (ii) uspostavljanje nacionalnih profesionalnih standarda o kontroli kvaliteta i principa profesionalne etike, (iii) podržavanje profesionalnog sprovođenja kodeksa ponašanja od strane revizorske profesije i osiguranje usklađenosti članova PIBR za principima profesionalne etike i zahtevima za kontinuirani profesionalni razvoj (KPR), uključujući vođenje disciplinskih postupaka u vezi sa KPR, (iv) saradnju u oblikovanju principa računovodstva i revizije i (v) pripremu materijala za obuku za kandidate za zakonske revizore. PANA vrši nadzor nad aktivnostima PIBR. PIBR je član Međunarodne federacije računovođa (IFAC). PIBR nema delegiranu odgovornost za sprovođenje bilo kakvih inspekcija, postupaka ili aktivnosti sprovođenja u vezi sa bio kojim osiguranjem i povezanim usugama koje obavljaju revizorske firme i zakonski revizori (kao fizička i pravna lica). PIBR ima samo delegiranu odgovornost da nadgleda ispunjavanje svojih zadataka od strane zakonskih revizora u vezi sa KPR i da vodi povezane disciplinske postupke.

Sastanci će biti na poljskom jeziku, uz simultani prevod na engleski, albanski i bosanski/hrvatski/srpski jezik.

⁶ <https://www.pibr.org.pl/>

AGENDA | DOLAZAK U VARŠAVU | PONEDELJAK, 2. OKTOBAR
2023. | 20:00 – 22:00

20:00 Prijem i koktel u hotelu Warsaw Marriott (Sala D na drugom spratu)

22:00 Završetak prijema i koktela

AGENDA | 1. DAN | UTORAK, 3. OKTOBAR 2023. | 08:30 – 21:00

08:30 Registracija i kafa dobrodošlice

09:00 Uvodne reči

Marcus Heinz | stalni predstavnik za Poljsku i baltičke države, Svetska banka

Marcin Obroniecki | predsedavajući, PANA

09:15 Uvodna sesija

Tokom ove sesije, svaki učesnik će biti pozvan da se predstavi i navede svoju ulogu u sistemu javnog nadzora i/ili osiguranja kvaliteta.

Moderator:

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

09:30 Regulatorni okvir za reviziju i računovodstvo

Ova sesija će pružiti pregled uloge Ministarstva finansija Poljske kao glavnog regulatora u računovodstvu, korporativnom finansijskom izveštavanju i izveštavanju o održivosti i reviziji. Tokom ove sesije će se pružiti uvid u to kako uskladiti pravni okvir sa pravnom tekovinom EU i istaći ključne izazove sa kojima se suočavaju poljske vlasti. Tokom sesije će se pojasniti kako se zahtevi računovodstva i finansijskog izveštavanja za mala i srednja preduzeća transponuju i primenjuju u Poljskoj. Na sesiji će biti istaknuto i kako Ministarstvo finansija doprinosi integritetu i transparentnosti finansijskog izveštavanja u Poljskoj. Nakon prezentacije sledi deo za pitanja i odgovore.

Agnieszka Stachniak | zamenik direktora, Odeljenje za vrednost za novac i računovodstvo, Ministarstvo finansija Poljske

Moderator:

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko izveštavanje, Svetska banka

10:15 Sistem javnog nadzora nad zakonskim revizorima i revizorskim firmama u Poljskoj

Ova sesija će pružiti kratak pregled ključnih institucionalnih mehanizama u Poljskoj u vezi sa javnim nadzorom i sistemima osiguranja kvaliteta: ključne institucije, njihove glavne odgovornosti i ovlašćenja i uloga PANA. Sledeće ključne oblasti će biti obuhvaćene:

- Kratak istorijat, promene tokom vremena, izgradnja institucionalnih kapaciteta i odnos sa drugim institucijama i telima iz Poljske.
- Sistemi javnog nadzora i osiguranja kvaliteta: institucije i njihove odgovornosti i podela nadležnosti i ovlašćenja.
- Trenutne nadležnosti PANA: prava i ovlašćenja, odgovornost, nezavisnost, upravljanje i finansiranje.
- Organizaciona struktura PANA: glavna odeljenja, uloge i odgovornosti, kadrovi i IT alati.

Nakon prezentacije sledi deo za pitanja i odgovore.

Agata Suskiewicz-Jach, PhD | direktor, Odeljenje za nadzor na profesionalnom samoupravom i revizorskim firmama, PANA

Maria Siemieniako | viši specijalista, Odeljenje za nadzor na profesionalnom samoupravom i revizorskim firmama, PANA

Moderator:

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

11:15 Pauza za kafu

11:45 Sistem osiguranja kvaliteta u Poljskoj

Učesnici će tokom ove sesije biti upoznati sa pristupom PANA inspekcijama osiguranja kvaliteta revizora i revizorskih firmi: organizacijom inspekcija osiguranja kvaliteta, uključujući zahteve za inspektore za osiguranje kvaliteta i ciklus inspekcije, praćenje PANA nakon sprovedenih inspekcija, izveštaj o inspekciji i objavljivanje zbirnih rezultata.

Sesija će obuhvatiti: primenjenu metodologiju, program inspekcija, targetiranje inspekcija, uključujući tematske oblasti, pristup zasnovan na riziku u pregledu revizija u inspekcijama, upitnike koji se koriste u inspeksijskom nadzoru, pregled angažovanja, pregled interne kontrole kvaliteta i PANA evaluaciju nalaza (sa osvrtom na praktične primere).

Pored toga će se raspravljati o pristupu inspekcije za male revizorske prakse i upotrebi IT alata. Nakon prezentacije sledi sesija pitanja i odgovora.

Agnieszka Baklarz, PhD | direktor, Odeljenje inspekcija, PANA

Moderatori:

Andrei Busuioc | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

Jon Hooper | viši rukovodilac, Međunarodna izgradnja kapaciteta, Institut ovlašćenih računovođa Engleske i Velsa

13:00 Ručak

14:00 Sistem osiguranja kvaliteta u Poljskoj (nastavak)

15:00 Pauza za kafu

15:30 Međunarodna saradnja i nadzor na tržištu

Fokus ove sesije biće na saradnji PANA sa EU i međunarodnim regulatornim telima (CEAOB i IFIAR). Ovde će biti prikazano kako se pravni zahtevi EU za nadzor na tržištu sprovode u Poljskoj i takođe se istuču glavne poruke najnovijeg dostupnog izveštaja o nadzoru na tržištu. Nakon prezentacije sledi sesija pitanja i odgovora.

Bogusław Budziński | zamenik direktora, Odeljenje za strategiju i međunarodnu saradnju, PANA

Moderator:

Jon Hooper | viši rukovodilac, Međunarodna izgradnja kapaciteta, Institut ovlašćenih računovođa Engleske i Velsa

16:30 Kraj prvog dana

18:30 Grupna večera u Restoranu N31 (Nowogrodzka 31, 00-511, Varšava)

21:00 Kraj grupne večere

09:00

Posebni zahtevi za zakonsku reviziju subjekata od javnog interesa i izveštavanje o održivosti

Tokom sesije će biti objašnjeno na koji način se Uredba EU br. 537/2014 o specifičnim zahtevima u vezi sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa primenjuju u Poljskoj, naglašavajući ključne izazove i odgovor koji je preduzela PANA. Tokom sesije će se takođe razgovarati o tome kako se PANA priprema za osiguranje u vezi sa izveštavanjem o održivosti.

Agnieszka Baklarz, PhD | direktor, Odeljenje inspekcije, PANA

Moderator:

Andrei Busuioc | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

10:30

Pauza za kafu

11:00

Istrage i sistem izvršenja

Cilj ove sesije je da pruži pregled istraga i sistema izvršenja u Poljskoj. Razgovaraće se o misiji PANA u oblasti vođenja upravnih postupaka protiv revizorskih firmi za kršenje zakona i disciplinskih postupaka protiv zakonskih revizora, osnovama postupka, kao i disciplinskim prestupima i sankcijama. Takođe će se govoriti o vrstama remedijacije koje mogu biti predložene i/ili potrebne, preporučene administrativnim, krivičnim ili disciplinskim postupcima u zavisnosti od težine nalaza. Nakon prezentacije sledi sesija pitanja i odgovora.

Agnieszka Koprowska | viši specijalista, Odeljenje za disciplinske, administrativne i pravne postupke, PANA

Anna Mendel | advokat, Odeljenje za disciplinske, administrativne i pravne postupke, PANA

Daniel Staszewski | viši specijalista, Odeljenje za disciplinske, administrativne i pravne postupke, PANA

Moderatori:

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

Jon Hooper | viši rukovodilac, Međunarodna izgradnja kapaciteta, Institut ovlašćenih računovođa Engleske i Velsa

12:30

Ručak

13:30

Implementacija novih međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom: Poljska perspektiva

PANA je nedavno objavila izveštaj o tematskim inspekcijama u vezi sa prilagođavanjem sistema interne kontrole kvaliteta od strane revizorskih firmi novim Međunarodnim standardima upravljanja kvalitetom (ISQM).⁷ Da bi podržala (posebno manje) revizorske firme da uvedu nove standarde, PANA je sproveda tematske inspekcije u odabranim revizorskim firmama i objavila preporuke; PANA je bila prvo telo za nadzor revizije u svetu koje je sprovedilo ovakve tematske inspekcije. Ova sesija će dati kratak pregled ključnih nalaza i zaključaka izveštaja. Nakon prezentacije sledi sesija pitanja i odgovora.

Agnieszka Baklarz, PhD | direktor, Odeljenje inspekcije, PANA

Moderator:

Svetlana Platon | konsultant za finansijsko upravljanje, Svetska banka

14:30

Pauza za kafu

15:00

Razumevanje uloge Poljske komore zakonskih revizora

Tokom ove sesije, PIBR će dati pregled svojih ključnih aktivnosti i odgovornosti i objasniti kako doprinosi regulisanju revizorske profesije u Poljskoj. Teme će uključivati: (i) ulogu Komore u regulisanju profesije u Poljskoj; (ii) uslove za članstvo, uključujući obrazovanje, obuku i sertifikaciju; (iii) ulogu Komore u promovisanju etičkih i profesionalnih standarda među zakonskim revizorima i sprovođenju disciplinskih mera kada je to potrebno; i (iv) ulogu Komore u zastupanju interesa zakonskih revizora u Poljskoj i zagovaranju politika koje podržavaju profesiju. Biće primera koji ilustruju rad Komore na delu. Na sesiji će se takođe govoriti o tome kako Komora doprinosi integritetu i transparentnosti finansijskog izveštavanja u Poljskoj. Učesnici će imati priliku da postavljaju pitanja i učestvuju u diskusiji sa prezenterima.

Kamil Jesionowski | predsednik Poljske komore zakonskih revizora

Joanna Chwaścikowska-Karwacka | potpredsednik Poljske komore zakonskih revizora

Kłaudia Hałas | član Nacionalnog saveta zakonskih revizora Poljske komore zakonskih revizora

Moderator:

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

⁷ <https://pana.gov.pl/wp-content/uploads/2023/07/Report-on-thematic-review-regarding-the-adjustment-of-internal-quality-control-systems-in-audit-firms-to-the-new-quality-management-standards.pdf>

16:30 Završne reči

Iwona Warzecha | viši specijalista za finansijsko upravljanje, Svetska banka

17:00 Kraj događaja

